



Turkish

Okul kapılarının ötesinde: rapor özeti

Mayıs 2008 tarihinde yayımlanan rapor

Mülteci Konseyi tarafından yayımlanan ve KPMG Foundation tarafından finanse edilen '*Okul kapılarının ötesinde*' başlıklı rapor, 2005 yılında başlayan *Katılımcı Ortaöğretim Okulları Projesi [Inclusive Secondary Schools Project]* kapsamında gerçekleştirilen araştırmanın sonuçlarını açıklamaktadır. Projenin amacı genel olarak, okullarla mülteci ve sığınmacı aday gençler, onların anne baba ve bakıcıları ve Mülteci Topluluğu Organizasyonları (Refugee Community Organisations/RCO'lar) arasında bağlantı sağlayacak yeni çalışma yollarını araştırmak ve denemektir. Bu rapor, İngiltere'de sağlanan ortaöğretimle ilgili olarak, mülteci ve sığınmacı adaylarının gereksinim ve deneyimlerini inceleyen araştırma aşamasının bulgularını konu almaktadır. *Katılımcı Ortaöğretim Okulları Projesi* aynı zamanda, anne baba/bakıcıların katılımını ve iyi uygulamaların geliştirilmesini etkileyen faktörleri ele almak üzere, okullar ve mülteci topluluğu/destek organizasyonları arasında pilot ortaklıklar kurmuştur. Araştırma ve geliştirme aşamalarının bulguları, mülteci topluluklarının mülteci ve sığınmacı aday gençlerin eğitimine daha fazla katılımını sağlamak amacıyla, okullar ve mülteci topluluğu/destek organizasyonları için hazırlanan kaynak paketinin temelini oluşturmaktadır.

Raporun konu aldığı araştırma, 70 adet ayrıntılı görüşmenin yanı sıra, RCO'lar, ortaöğretim okulları ve yerel idarelerle gerçekleştirilen anket ve tarama çalışmalarından oluşmaktadır ve amaçları şunlardır:

- bu grupların deneyim ve gereksinimlerini incelemek
- katılımı engelleyen anahtar faktörleri belirlemek ve
- bu engelleri aşmaya yönelik uygulama örneklerini belirlemek.

Raporun ikinci ve üçüncü bölümlerinde, araştırmanın tasarımı ile beraber, politika ve yasal bağlamı ayrıntılarıyla açıklanmaktadır. Dördüncü bölümde, gençlerin ve anne baba/bakıcıların ortaöğretimle ilgili deneyimleri ele alınmaktadır. Beşinci bölümde, eğitim olanaklarına erişime ve başarıya engel olan faktörler incelenmektedir; altıncı bölümde ise mülteci topluluklarının bu engelleri aşmasına yardımcı olan uygulamalara dikkat çekilmektedir. Rapor, ilgili tarafların mülteci topluluklarının gereksinimlerini daha iyi karşılamalarına yardımcı olacak tavsiyelerle sona ermektedir.

Deneyim ve katılım

Bu araştırmada **gençler**, anne baba/bakıcılarının katılımının yüksek düzeyde olduğunu belirtmiştir. Katılım şekli, bir defaya mahsus toplantılardan sıkça yapılan görüşmelere kadar değişmektedir. İngilizce dilindeki yeterlilik düzeyi bir engel oluşturabilmektedir; ancak anne babalar bu engele rağmen katılım çabalarını sürdürmektedir ve gençler genel olarak anne baba/bakıcılarından aldıkları destekten çok memnundur.

Anne baba/bakıcıların okullarla ilgili memnuniyet düzeyleri genele uygundur. Katılım düzeyleri, özellikle okulla iyi iletişim kurulan ve personelin destekleyici ve dostça davrandığı yerlerde yüksek olmuştur. Bazı anne babalar, katılımı artırılabilir yollar önermiştir; örneğin, daha iyi iletişim sağlanması ve okulların geri bildirimde bulunması, gibi.

Okullar, etkin katılımın ve anne baba/bakıcıların da çocuklarının eğitimine katılmalarını sağlamanın gençlerin genel olarak mutlu ve başarılı olabilmeleri açısından önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bununla beraber, bazı okullar anne baba/bakıcılardan bazılarının katılımını sağlamakta güçlük çektiklerini belirtmiş; ve memnun edici bir ortam ve tanıtım programları sunmanın önemini vurgulamışlardır.

Araştırmaya katılan **mülteci topluluğu organizasyonları (RCO'lar)**, öğrencilerin başarı düzeylerinin düşük olması nedeniyle duyulan endişelerle beraber, okul ödevleri ve davranış sorunlarıyla ilgili destek gereksinimi dahil olmak üzere, kendilerine iletilen gereksinimler karşısında, eğitimle ilgili çeşitli hizmetler geliştirmişlerdir. RCO'lar ayrıca, başarı düzeylerini yükseltmenin, gençleri dil ve kültür alanlarında geliştirecek girişimlerin ve İngilizce öğretimi yoluyla anne baba/bakıcıların toplumla bütünleşmelerine (entegrasyonuna) yardımcı olmanın önemini belirtmişlerdir. RCO'lar, bazı durumlarda anne baba/bakıcıların toplumla bütünleşme konusunda çocuklarından daha fazla güçlük çektiklerini ve bu nedenle onlara destek olmak gerektiğini vurgulamışlardır.

Katılımı engelleyen faktörler

Araştırma, mülteci ve sığınmacı aday gençlerin ve anne baba/bakıcılarının ortaöğretime etkin olarak katılmalarını engelleyebilecek birtakım anahtar faktörler belirlemiştir.

- Araştırmadaki soruları yanıtlayan kişiler, **okullarda yer bulma konusunda ciddi güçlüklerle** karşılaşmışlardır; yer açılmasını beklerken meydana gelen aşırı uzun gecikmeler (yedi aya varan) buna dahildir. Çok çeşitli kaynaklardan destek sağlansa da, birçok yanıtlayıcı için bu gecikmeler önlenememiştir.
- **Kabadayılık ve ırkçılık**, gençler ve RCO'lar tarafından başlıca endişe kaynakları olarak belirtilmiştir. Gençler, damgalanmaktan korktukları için, mülteci veya sığınmacı aday olduklarını açıklamaya ya da geçmişleri hakkında konuşmaya isteksizlerdir. RCO'lar bunu sıkça karşılaştıkları bir sorun olarak tanımlamaktadırlar.
- **Aileler maddi olanaksızlıkların katılımı engellediğini bildirmişlerdir**; örneğin, müfredat dışı etkinlikler için maddi destek verilmemesi ve okul kitapları, üniforma ve okulla ilgili diğer malzemelerin sağlanmasıyla ilgili güçlükler, gibi. Bu, gençlerin okullarıyla bütünleşmelerini olumsuz yönde etkilemiştir.
- **RCO'lar ayrıca, kaynakların yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.** Bu, eğitimle ilgili hizmetlere fon sağlanması ve bu hizmetlerin verilmesi için ücretsiz ya da düşük maliyetli tesisler bulunması konusunda güçlükler yol açmıştır. Katılıma yardımcı olmak amacıyla sağlanan fonlar genellikle kısa süreli olduğundan, gerçekleştirilen faaliyetlerin etkisi sınırlı kalmıştır.
- Hem RCO'lar hem de okullar, personele ve öğretmenlere **etkin eğitim sağlama konusunda kaynak engelleriyle** karşılaşmışlardır. Bu nedenle, duruma özel tavsiye verme veya öğretmenleri bilinçlendirme çabaları sınırlı kalmıştır.
- İngilizce dil becerilerinin yetersiz olması, anne baba/bakıcıların eğitim sürecine etkin bir şekilde katılmalarını engelleyen önemli bir faktör olmuştur. Okullar, özellikle **gençlerin tercüman olduğu** durumlarda, **öğrencilerin gelişimi hakkında iletişim kurmada güçlük** çektiklerini belirtmişlerdir.
- **Birleşik Krallık'ta uygulanan sığınma sisteminin** kendisi de birtakım engeller yaratmaktadır; okula giden sığınmacı adaylarının yaşadığı belirsizlik ve okuldan çıkarılma korkusu, buna dahildir. Dağıtım ve geçici konut uygulamaları, **çocukları durmadan yeni**

okullara yerleştirme zorunluluğunu ortaya çıkarmaktadır. Bu, çocukların sosyalleşmelerini, arkadaşlıklarını sürdürmelerini ve topluluk desteği almalarını son derece olumsuz yönde etkileyebilir.

- **Travma ve kaçış deneyimleri**, çocukların davranışlarını ve özellikle öğretmen ve akranlarıyla olan ilişkilerini önemli ölçüde etkileyebilir.
- Gençler ve anne baba/bakıcıları, **okul sistemine yabancılik** duyabilir ve genel olarak okulları yıldırıcı ve kafa karıştırıcı bulabilirler.
- Okulların performansını artırmaya yardımcı olabilecek konumda bulunabilmelerine rağmen RCO'ların okullara erişimlerinin yetersiz olması ve bunun yanı sıra, okulların RCO'ları belirleyip bağlantı kuramamaları, bu sorunların çözümü için çalışacak **ortaklıkların kurulmasını engelleyebilir**.

Mülteci ve sığınmacı adaylarının gereksinimlerinin karşılanması

Proje, yukarıda belirtilen engelleri aşmaya yönelik çeşitli uygulamalar belirlemiştir. Bu uygulamalardan bazıları şunlardır:

- Mülteci anne baba/bakıcıların okulda ve toplum içinde daha fazla rol almalarına yardımcı olmak ve aynı zamanda gençlerin katılımını sağlamak amacıyla, ders saatleri dışında etkinlik düzenlemek için genişletilmiş hizmet okulu statüsü elde etmek.
- Bazı RCO'lar, eğitimle ilgili etkinlikler düzenlemek için kaynak yaratmayı başarmışlardır.
- Bazı okulların kullandığı evde eğitim ve toplumsal bağlantı görevlileri, toplulukla okul arasında önemli bağlantılar sağlamıştır. Bazı okullar, bu rol için gayri resmi toplum savunucuları kullanmışlardır.
- Okullar ve RCO'lar, öğrenim, tanıtım ve genel destek alanlarında yardımcı olmaları için akran rehberler kullandıklarını belirtmişlerdir.
- Az sayıda okul, travma yaşayan gençlere psiko-sosyal destek sağlayan özel servis ve kuruluşlarla iyi ilişkiler geliştirmiştir.
- Dil desteğinin çok önemli olduğu belirtilmiştir. Bu destek genellikle başlıca kurslar aracılığıyla sağlanmaktadır. Bununla beraber, okullar ve RCO'lar tarafından düzenlenen Cumartesi okulları gibi birtakım farklı yöntemler belirlenmiştir.
- Bazı okullar, anne baba/bakıcılara yönelik malzemeleri tercüme ettirdiklerini ve gerektiğinde tercüman bulduklarını belirtmişlerdir.
- Birçok okul gençlere ve anne baba/bakıcılara özel tanıtım programları düzenlemiştir. Bu tanıtım genellikle öğrenci kabul süreci, müfredat ve okul etkinliklerine katılım olanakları hakkında bilgiler içermiştir. Bazı okullar, genç mültecilerin gereksinimlerine uygun olarak hazırlanıp tercüme edilmiş kitapçıklar sunmuştur.
- RCO'lar da anne baba/bakıcılara İngiliz eğitim sistemi hakkında bilgi sağlamış ve çocuklarının okul eğitimine nasıl yardımcı olabilecekleri hakkında birebir tavsiye ve kurslar vermişlerdir.
- Bazı okullar halihazırda kullanmaya devam ettikleri katılım yöntemleri geliştirmişlerdir; örneğin, mülteci topluluk grupları için sabah kahveleri ve destek saatleri düzenlemek, gibi.
- Mülteci ve sığınmacı adayı gençlerin ve onların anne baba ve bakıcılarının eğitim deneyimlerini iyileştirmek amacıyla, ortaöğretim okulları ve RCO'ların kurduğu ortaklıkların örnekleri hakkında bilgi verilmiştir.

Sonuçlar ve tavsiyeler

Rapor, ilgili tarafların mülteci topluluklarının gereksinimlerini daha iyi karşılamalarına yardımcı olacak tavsiyelerle sona ermektedir. İlgili taraflar; ortaöğretim okulları, yerel idareler, RCO'lar, mülteci destek kuruluşları ve devlet organlarını içermektedir.

Araştırma raporu ile tarama bulgularının tamamı ve ayrıca, *Katılımcı Ortaöğretim Okulları Projesi [Inclusive Secondary Schools Project]* kapsamında okulların ve RCO'ların mülteci çocukların gereksinimlerini karşılamalarına yardımcı olmak amacıyla hazırlanan kaynak paketi www.refugeecouncil.org.uk/inclusiveschools adresinde bulunabilir.